

Till Juveleraren SANDER, Författaren af: Några bevis, att Judarne äfven på sitt sätt bidraga till den allmänna nöden i Sverige.

MIN HERRE!

Då Eder Skrift möt Judarne foljde med Allehanda, och jag kastade ögonen på dess tittel, lade jag den genast borrt, utan att vilja veta dess innehåll, emedan jag föraktar hvar Smädeskrift, och anser hvar försåtligt anfall på andras goda namn och ära som ett lönnmord. Ty det fordras sannerligen icke mera grymhet för att bringa en menniska om lifvet, än att genom svarta beskyllningar vilja röfva från honom det dyrbaraste han äger, dess ära och goda rykte. Men då jag, i anledning af den process som nu föres mot Er, fick veta, att Ni är författaren till denna Skrift, då först läste jag den. Den förskräckliga ton som herrskar deri, upprörde hela min själ. Förut ansåg jag den för en Smädeskrift; men detta namn är för lindrigt för en Skrift, som åsyftar endast förföljelse, och som ej går ut på annat än medmänniskors undergång och forderf.

Huru är det möjligt, Herr Sander, att en menniska kan skrifva så om menniskor? Eller äro Judarne icke menniskor? Äro väl de af en annan natur än vi? Känna de icke de plågor man tillfogar dem? Lida de icke af den grymhet som mot dem utöfvas lika mycket som vi skulle lida? Hvilken blygd för våra tider, att det skall finnas om också blott en enda menniska som är i stånd att skrifva sådant, och som vågar framträda dermed inför en hel Allmänhet!

Den tänkande och upplysta mannen skall behandla denna Skrift med det förakt den förtjenar. För honom, man finner det lätt, är den också icke skriven. Men den okunnige, den fattige och nödlidande, som endast har känslan för sin nöd och sina behof, och som förbanna upphofvet dertill, måne icke han blir förledd till orättvisa till hat och förföljelse, då Ni med grunder, hvars hallt han icke är i stånd att pröfva, söker bevisa, att Judarne äro orsaken till hans nöd, orsaken till Fabrikernas förfall, ja, till hela Landets olyckor. Hvem kan, utan känsla af en billig harm, läsa de förnedrande Ni tillägger en hel Folk-class? De beskyllningar af allmän lätt-sinnighet, lättja och duglöshet Ni gör hela Judiska Nationen? Men hvad bryr sig den af afunden sårade, den af hatet uppretade derom, om

hans uttryck äro öfverensstämmande med anständighet eller ej, om hans beskyllningar äro grundade på sanning eller ej? Är det icke bekant, att i Frankrike, det i sednare tider vägen blifvit öppnad för Judarne både till Civila och Militära Embeten, denna Nation på ett fördelaktigt sätt utmärkt sig? Att flere af dem med redlighet och skicklighet forvaltat Domare-Embeten, andra skördat lagrar på Krigets bana, och flera till ock med blifvit ansedda värdiga en plats i Heders-Legionen? Om de icke på samma sätt utmärkt sig i vårt Fädernesland, så är orsaken förmodligen den, att våra Lagar ej tillåta Judarne eller någon fremmande Religions-förvandt i allmänhet att bekläda Statens Embeten. Men detta oakadt, är hvar och en, som närmare lärt känna medlemmarne af denna Nation, derom öfvertygad, att bland dem finnas människor som förtjena vår aktning och kärlek, och som i personligt värde visserligen öfverträffa Er. Jag känner ibland dem aktningvärdiga Familjer, som hafva Svenska Lärare för sina barn, och som gifva desse en uppfostran, som — Er Skrift vittnar det tillräckligt — Ni visst icke har fått.

Jag har förut, Herr Sander, jag tillstår det, hyst en viss aktning för Er, som jag hyser för hvar flitig och omtänksam människa; ty jag kände Er, då Ni ingeck i Juvelerare-Handtverket, och har sett Er från en fattig Gesäll blifva en mycket rik man. Jag hade alldrig kunnat tro, att en man af sådan förmögenhet, en man utan hustru, utan barn, utan familj, kunde låta sig så hänföras af afund, att han åt denna låga passion skulle uppoffra Religion, samvete, mensklighet, ja, hela sitt lugn. Att endast afund fört Er penna, bevisar Er skrift tillräckligt; ty alla Edra beskyllningar röra endast Eder egen metié, ehuru det förmodligen gifvas Judar, som syndat äfven i andra saker.

Min afsigt är icke att här försvara Judarne. Jag vill endast anmärka, att, då Ni hoppas, det ingen Svensk, utan att vara förledd af underhalligt guld, som Ni behagar yttra Er, skall uppstå för att tala emot Er, förräder Ni, att Ni ganska litet känner Svenska Nation, eller snarare, att Ni känner den på en mycken dålig sida. Ty Ni tror ej, att så mycken känsla af naturlig billighet och rättvisa skall finnas hos någon Svensk, att han skulle inse och känna obilligheten af Edra beskyllningar, eller åtminstone önskar Ni finna i vårt Land så mycken liknöjdhet för sanning och rättvisa, att ingen skulle känna sig uppmanad att beifra Edra lika så orättvisa som otidiga påståenden. Eller har Ni kommit i erfarenhet deraf, att i vårt Fädernesland endast guld förmår öppna hjertat för billighet och rättvisa? Men

det synes tydligt, att Ni dömmar andra efter Er sjelf. Jag hyser fördelaktigare tankar om Svenska Nationen, och tror mig känna mina Landsmän bättre än Ni. Jag är öfvertygad, att ganska få skola finnas ibland dem, som, med förmåga att pröfva grunder och skäl, icke skola harnas öfver Er Skrift, och hysa för dess Författare ett billigt förakt. Jag nekar visst ej, att det ju bland Judarne, likasom bland alla andra nationer, finnas dåliga och föraktliga människor, ehuru man måste tillstå, att under de 40 år som de vistats i vårt Land, har, så mycket bekant är, ingen af dem blifvit förvunnen till något groft brott. Men detta torde hafva varit en lycklig händelse. Ty säkert finnas Lagbrytare äfven bland dem. Men för sådana hafva vi ju Lagar, fängelsen och galgar, hvilka äro gjorda ej mindre för brottslingar af denna Nation än för andra. Om Ni, Herr Sander, händelsevis råkat ut för en Jude af denna klass, så bör Ni ej tro, att detta ger Er rättighet att, som man säger, skära alla öfver en kam, att förolämpa den redlige mannen, som fredlig vandrar sin väg fram, som sätter hela sin lycksalighet deruti, att genom arbete och flit försörja sin familj. Hvarfore med förakt och hat bemöta den, som af villigt hjerta offerar sin gård till Statens underhåll, till hvarje nyttig inrättning, till hvar offentlig anstalt, och som icke tillsluter sina händer för den lidande menskligheten?

Hvem tror Ni; Herr Sander, förtjena mera aktning: Den, som genom en enda Artikel, t. ex. Juveler, samlar sig en stor förmögenhet, och det, utan att för sin handel göra besvärliga resor i fremmande Länder, utan att resa ur Staden, ja, utan att komma ur sin nattrock och sina tofflor, om icke för att bevista Spektaklet eller för att gå i sällskap; eller den, som lemnar sin maka och älskade barn, för att som Ni sjelf säger, resa till Leipzig med våra gamla kläder, och som på ett så mödosamt men redligt sätt underhåller sin familj? Heder åt dem, som äro mindre makliga men desto mera verksamma!

Religions-hat kan det väl icke vara, Herr Sander, som har uppretat Er till den grad, att Ni bjuder till att uppvigla Edra Medborgare emot dem, som bekänna en annan Lära än vi? det är sannt, de bekänna en annan Lära, men de hafva dock samma Moral, hvars hufvudinnehåll är: *Älska din nästa som dig sjelf*. Och endast detta bud, som vår Gudomlige Religions-Stiftare gjort till ett oundgängligt vilkor för hans Läras sanna bekännare, och tillika uppgifvit som det säkraste kännetecknet på dem, endast detta bud borde ingifva oss menskliga och välvilliga tänkesätt mot våra medmänniskor. Ni har således

uppträdt för Verlden som en man utan Religion och utan Moral. Då vår Religion predikar människokärlek, tålsamhet och enighet, så predikar Er Skrift hat, förföljelse och tvist.

Det är så mycket mera förvånande att Ni kunnat falla på detta oråd, som Ni är en man af 70 års ålder, då man bör anse hvar ny timme som en synnerlig skänk af Himmelen. Och dessa få återstående timmar af Er lefnad vill Ni använda till att göra människor olyckliga! Ty afsigten med Er Skrift var ju att störta flera hundra familjer, fäder, mödrar och oskyldiga barn i olycka!

Men välsignelse öfver vår Nådige Monark, som i hvarje mänskliga värderar människan, och som genast vid Dess anträde till regeringen upphäfde det förbudet, att inga Judar skulle få komma in i Landet! Prisad vare Svenska Nationen, som är för upplyst och för mänsklig för att öppna hjertat för den förföljelse-anda Ni söker att uppväcka och utbreda!

Vän af Sanning och Rättvisa.